

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei
Pe 6 luni 16 »
Pe 3 luni 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

Abonamentele se plătesc tot-d'una înainte

REPRODUȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește trei numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Baroul de Ilfov, de Horia Rosetti, avocat și membru în consiliul de disciplină.

Cetele de moșneni, de N. M. Sotir, avocat.

Jurisprudența Română:

Trib. Ilfov, secția III c. c.: Elena Constantinescu și Zoe Ștefănescu, date în judecată pentru art. 332 și 333 c. penal cea d'întîi, și cea din urmă pentru art. 50 și 53 c. p., parte civilă fiind Iosef Mușculeanu, cu o observație de d-l I. N. Gesărescu, avocat.

Informațiuni.— Bibliografie,

BAROUL DE ILFOV

Sub acest titlu citesc domnule director, în onor. d-v. *Curierul Judiciar* No. 19/99 din 16 Mai, un articol semnat de d-nul N. M. Sotir, avocat.

Prin acest articol d-l Sotir se plînge de cele ce se petrece relativ la Consiliul de disciplină și spune, cu drept cuvînt, că acest fapt «ar trebui să revolte pe orî-ce avocat, dacă prin estravanța sa, n'ar fi ridicol».

Apoi termină articolul său zicînd:

«Ce a făcut pe domniî Horia Rosetti și Stavri «Predescu să 'și dea demisiunile? Foștii membrii al consiliului de disciplină datoresc aceste explicațiuni colegilor lor cari le au acordat încrederea și sunt sigur că domniî Rosetti și Predescu vor căuta și găsi ocasiunea pentru a le satisface curiositatea».

Ne rezervăm dreptul să ne explicăm înaintea corpului avocaților prima oară când el va fi convocat.

Aceste explicațiuni le vom da cât de complete pentru a îndeplini o îndoită datorie, cea de a pune pe confrății noștri în cunoștința cu cele

ce s'au petrecut și aceea de a le da seamă de modul cum ne am îndeplinit misiunea cu care am fost onorați.

Până atuncia însă, de oare ce se vorbește și în Palatul de justiție și în Presă de anarhia din Consiliul de Disciplină, credem că este de datoria noastră să arătăm pe scurt cum s'au petrecut lucrurile de la început și cum sunt astăzi, pentru ca fie care, cunoscînd situațiunea, să poată evita de a fi indus în eroare, de cei ce ar avea interes s'o facă.

Aproape imediat după alegerea consiliului de Disciplină, Decanul l'a convocat pentru a discuta și a se pronunța asupra unui diferent ivit între un D-n Avocat și un D-n Magistrat.

Din cele discutate, D-nu Decan 'și a făcut ideia că toți membrii Consiliului erau în contra D-sale, și aceasta pentru că consiliul s'a opus recuzărei ce sa făcut în persoana D-lui Take Ionescu de a judeca diferentul vorbit mai sus.

De atunci D-nu Decan s'a decis a nu mai ține seamă de consilierii și n'a mai convocat consiliul până azi.

Au fost chestiuni serioase de discutat, s'au ivit scandaluri și bătăi chiar în sala consiliului de Disciplină, avocații au fost insultați de chiar D-nu Decan, sa cerut a se convoca consiliul dar.. în zadar, d-l Decan a refuzat.

Văzînd că s'au calcat ledea de la 64 Decembrie în 6 în special la art. XI, XII, XIV, XVI și XXIII; că sa calcat regulamentul corpului în special la art. 1, 10, 24, 28 și 48 precum și regulamentul special la art. 1, 2 și 5,

Am făcut o petițiune către d-nul Decan cerând să ne convoace cât mai urgent. Colegii noștri însă fiind de altă părere și de opinie a se face demersuri pe lângă d-nu Decan spre a convoca Consiliul, n'am dat petițiunea dar, d-nu Disescu și Lascăr au vorbit cu d-nu Decan *fără însă a putea obține de la d-sa să convoace Consiliul.*

În fața acestora, ne am decis se nu semnăm cererile de admisiuni în tabloă, ca ast-fel să simim pe d-nu Decan să ne convoace.

Fie însă în spirit de colegialitate, fie din alte motive, unii din noi nu au putut rezista insistențelor d-lui Decan și au semnat; n'am răușit dar nici ast-fel a fi convocați.

Prin intrarea d-lor Take Ionescu, Disescu și N. A. Popovici în funcțiuni publice, Consiliul s'a descomplectat.

D-nu Decan atunci a fost silit să-și aducă aminte de unii din noi și să ne *trimeată* acasă hârtii de semnat, *hârtii cari trebuiau semnate după studiu și în Consiliu.*

Pentru a nu jigni pe tineri ce doreau a se înscrie în barou, am semnat cererile lor dar, spre a rămâne solidari cu unii colegi ai noștri intrați în funcțiuni publice, nu puteam să semnăm acte și de aci înainte, căci ar fi fost a ratifica trecutul și a recunoaște dictatura d-lui Decan și purtarea d-sale.

Ori, nu puteam face această căci nu aprobam călcările de lege și de regulament făcute de d-l Decan, nu aprobam insultele ce a făcut unor colegi, nu aprobam injurăturile triviale ce le-a adresat chiar colegilor săi din consiliu, nu aprobăm bătăile etc. etc. etc.

Așa dar ne am dat demisiunile pentru ca să se completeze consiliul și să ne putem, în adunare generală, explica fața de cei ce ne au ales.

Iată textul demisiunii noastre :

Domnule Decan,

«Sub-semnați am figurat până în present în consiliul de Disciplină al corpului de avocați, prin încrederea marelui majorității a confrăților noștri.

«Atât noi, cât și colegii noștri astăzi demisionați prin intrarea lor în funcțiuni publice, d-nii Take Ionescu, C. Disescu și N. Ath. Popovici, nu am fost convoceți nici odată—afară de primele săptămâni ale consiliului noastre în consiliu—, pentru a exercita mandatul nostru.

«Respectul care-l datoram trecutului d-voastră nea-

impiedicat să recurgem la mijloace de constrângere.

«Această delicateță însă a colegilor noștri și a noastră nu a fost nici înțeleasă nici apreciată de d-voastră.

«Pentru că sub-semnații ca și colegii noștri Take Ionescu, C. Disescu și N. Ath. Popovici, nu au luat nici o parte efectivă la lucrările consiliului ;

«Pentru că d-v. singur ați lucrat cum ați crezut mai mult, și prin urmare d-v. singur aveți toată responsabilitatea atât materială cât și morală ; și sub raportul moralității prestigiul corpului a suferit mult.

«Pentru că până acuma, noi împreună cu cei-alți colegi ai noștri așteptam momentul când veți bine-voi a ne convoca în consiliu pentru a vedea și noi punctele d-v. de vedere în conducerea intereselor corpului, lucru care acum este imposibil prin demisionarea celorlalți și prin refuzul d-v. constant de a ne reuni în consiliu»

«Subsemnații, constatând că toată responsabilitatea gestiunii acestui consiliu, cade asupra d-v., vă rugăm să bine voii a ne primi demisiunile, luând act că aceste demisiuni sunt irevocabile».

(ss) H. Rosetti, S. Predescu.

După aceasta am adresat următoarea cerere d-lui Procuror General :

Domnule Procuror General,

«În urma intrării d-lor Take Ionescu, C. Disescu și N. Ath. Popovici în funcțiuni publice, și în urma demisiunilor d-lui Stavri Predescu și a mea din consiliul de disciplină al avocaților din Ilfov s'a descomplectat consiliul de disciplină.

«Fiind mai multe chestiuni de rezolvat, Vă rog, respectuos Domnule Procuror General, să bine voii a convoca corpul avocaților spre a alege un nou consiliu de disciplină.

«Primiți, vă rog, Domnule Procuror General asigurarea considerațiunei mele».

(ss) H. Rosetti.

Acum d-nu Decan, rămas fără consiliu, cere în particular la amicii săi să-i dea mandat de a merge înainte singur, până la 15 Septembrie, cea ce este contra tuturilor legilor și regulamentelor.

Pentru ce d-nu Danielopol se agață ca un desperat de decanat ? Ne putându-ne face ecoul celor ce se spun, și din cauza demisiunilor noastre neputând controla nimic, suntem siliți să păstrăm cea mai mare rezervă.

Iată, Domnule Director, câte-va explicațiuni, în așteptarea întrunirii corpului avocaților unde ne vom explica mai pe larg.

Primiți vă rugăm asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Horia Rosetti

CETELE DE MOȘNENI

Modul cum trebuiesc citate cetele de moșneni a dat naștere, în doctrina și jurisprudența română, uneia din cele mai importante controverse. Laconismul legii, lipsa de izvoare, articolul 75 al. 8 și 9 din codicele de procedură civilă fiind o operă originală a legiuitorului nostru, și derogăția ce se face prin zisele aliniate la dreptul comun, au făcut ca cea mai mare incertitudine să domnească în această materie. Nu voi căuta să arăt aci diferitele păreri care s'au emis pentru interpretarea ultimelor aliniate ale art. 75 pr. civ., mă voi mărgini a spune câte-va cuvinte asupra proiectului de lege modificator al art. 75, proiect care a fost deja votat de Senat¹⁾ Prin acest proiect aliniatele de care vorbim se înlocuiesc cu alte 8 aliniate. De la început trebuie să observăm că forma este foarte puțin corectă. În adevăr în primele 7 aliniate ale art. 75, legea arată modul cum trebuiesc citate 7 deosebite categorii de persoane, pe câtă vreme în aliniatele pe care proiectul le încorporează la art. 75, nu e vorba, în fie-care din ele, de o altă categorie, ci coprind toate dispozițiunile aplicabile numai ceteilor de moșneni și locuitorilor improprietăriți dar neîmpărțiți. Cât de incorectă este această redactare se poate imediat vedea dacă vom citi prima parte a art. 75 și apoi vom trece la unul din aliniatele introduse prin noul proiect. Iată cum ar suna :

Art. 75. «Vor fi citați :

«1°, 2°... 10°. Proces-verbal, încheiat în condițiile de mai sus se va înainta de primar, judecătorei respective înainte de înfățișare».

E de mirat de ce academicienii și oamenii de litere din Corpurile legiuitoare nu-și dau cea mai mică osteneală a da legilor care se votează o redactare corectă²⁾. Inconvenientul de mai sus ar fi fost ușor înlăturat dacă s'ar fi făcut din proiectul de mai sus un articol separat 75 bis.

Proiectul votat de Senat face să înceteze două controverse. Iată ce zice aliniatul 13 :

«În toate acțiunile cu moșnenii sau locuitorii improprietăriți dar neîmpărțiți nu se va aplica «art. 151 din pr. civ., nici suspendarea procesului (citește: «nu se va suspenda procesul) pentru cas de moarte a unuia dintr'înși».

Am zis că acest aliniat curmează 2 mari controverse. Din nefericire însă nu se pronunță categoric în privința cestiunei principale, în jurul căreia se învârtesc toate cele-l'alte. Această cestiune este : Ceata de moșneni e sau nu o persoană juridică ? Legiuitorul nostru n'a voit să resolve această problemă. A crezut că dacă arată că în cas de moarte a unui moșnean în cursul procesului nu trebuie să se suspende procesul, iar în cas de lipsă a unui moșnean nu trebuie să se amâne procesul, conform art 151, a înlăturat dificultățile practice și că l'a scutit a rezolva marea problemă ce 'și-o pusese. Și totuși câte alte dificultăți rămân. Dar, înainte de a examina dificultățile ce s'ar putea prezenta în aplicarea noilor dispoziții relative la citarea ceteilor de moșneni, să arătăm dacă cetele moșnenilor, ar constitui, după noul proiect, o persoană juridică.

După modesta mea părere, chiar după noul proiect, cetele moșnenilor și a locuitorilor improprietăriți dar neîmpărțiți nu constituiesc o persoană juridică, ci o simplă comunitate.

În adevăr, după cum foarte bine arată marele nostru jurisconsult d-l Alexandru Degré¹⁾ ; «persoana juridică e perpetuă, iar comunitatea se poate desface ori când. Persoana juridică are o voință măestră, deosebită de voința membrilor ce o compun, voință pe care o vestește prin un *organ legal* a cărui voință se impune tuturor, unde, din contră, comunitatea nu are o administrațiune organizată, comuniștii nefiind ținuți să-și închine steagul dinaintea unei voințe superioare». Și nicăieri nu ne arată proiectul votat de Senat organul legal al ceteilor.

Dacă s'ar obiecta că de oare-ce ceata de moșneni, iar nu fie-care moșnean în parte, este citată în judecată, că de vreme ce legea nu aplică nici art. 151 nici art. 254 pr. civ., urmează că cei chemați în judecată fac parte din o comunitate

¹⁾ Vezi *Curierul Judiciar* No. 6 din 7° Februarie 1899.

²⁾ Se zice că noul Ministru al Justiției, d-l Dissescu, ar căuta mijloacele pentru a face ca Decisiunile și Hotărârile instanțelor judecătorești să fie redactate într-o limbă românească și un stil mai îngrijit. Acest frumos scop ar fi mai ușor atins dacă legiuitorii noștri ar da exemplu.

¹⁾ Vezi *Dreptul* No. 6 din 19 Ianuarie 1891.

căruia legiuitorul a voit, pentru considerațiunii de utilitate, a-î recunoaște o personalitate când a fost vorba de acțiunile în judecată ¹⁾; răspundem că dacă legiuitorul ar fi voit a crea o persoană juridică ar fi spus-o expres. Crearea unei persoane fictive fiind un act foarte important, nu putem admite existența unei asemenea persoane dacă nu ne aflăm în fața unei voințe clar exprimate a legiuitorului.

De alt-fel iată cum se exprimă d-l Vulturescu unul din autorii acestui proiect de lege:

«Am considerat atât ceata moșnenilor, cât și «obștea locuitorilor improprietăriți dar nedespărțiți, «ca o colectivitate de persoane având interese comune și putând fi reprezentați unii prin alții».

Iar aliniatul 11 zice: «Moșnenii săi locuitorii «improprietăriți incapabili de a sta în judecată se «vor considera ca reprezentați de către cei-l'alți «moșneni săi locuitori, majori și capabili»;

Ast-fel pe când persoana juridică formează o singură ființă administrată de un singur organ, obștea e o colectivitate ai cărei membrii se reprezintă reciproc.

Și importă a se ști dacă obștea formează sau nu o persoană juridică. În adevăr «procesul legat cu o persoană juridică înfățișează o unitate, neexistând mai mulți litisconsorți, iar procesele comunității se desbat de odată cu toată pluralitatea litisconsorților, conexe fiind. Tot din cauza conexității apelul făcut de unul din comuniști folosește și celor-l'alți. Persoanele juridice se supun interogatoriului prin reprezentantul lor (art. 233 pr. civ.). Jurământul litisdecisoriu deferit reprezentantului unei persoane juridice pentru fapte ce-î sunt personale și pe cari el le-a îndeplinit în limitele puterilor sale, leagă pe membrii ce compun persoana juridică, căci aceasta de pe urmă are o voință proprie, pe care o pune în lucrare prin organul ei, o voință neatârnată de voința celor d'întâi. Comunitatea, din contră, nu are un organ neatârnat de învoirea comuniștilor. Mărturisirile, jurământul, etc. a unuia din comuniști nu folosesc celui-l'alt, nici nu-l vatămă ²⁾».

Marele merit al proiectului votat de Senat e că stabilește în mod clar, și fără a da posibilitate

vreunei controverse, cum trebuiesc citate cetele moșnenilor și a locuitorilor improprietăriți dar neîmpărțiți. S'a avut în vedere și interesul moșnenilor d'a nu fi judecați fără a fi încunoștiințați și al celor ce se judecă cu dînșii cărora le-a dat posibilitatea d'a 'și vedea judecate de instanțele judecătorești litigiurile ce le au. Discuțiune asupra cestiunei dacă primarul trebuie să pună în vedere fie-cărui moșnean în parte citația conform art. 74, nu mai poate avea loc. Singura cestiune care poate ar da loc la dificultăți este cea d'a ști unde 'și are sediul principal ceata în cas când membrii ei sunt împrăștiați în mai multe comune. Această cestiune de fapt legiuitorul însă nu putea de cât s'o lase la aprecierea tribunalelor. De sigur ar fi fost preferabil, după cum, cu multă dreptate, a susținut d-l N. Crățunescu, dacă legiuitorul ar fi putut face să înceteze starea de indiviziune, dar aceasta neputându-se face în pripă, e un progres enorm acela care-l realizează proiectul de care vorbim.

N. M. Sotir
Advocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA III c. c.

Audiența de la 26 Aprilie 1899

Președenția d-lui C. PARASCHIVESCU, Președinte

Sentința corecțională No. 273

Elena Constantinescu și Zoe Ștefănescu, date în judecată pentru art. 332 și 333 c. penal cea d'întâi, și cea din urmă pentru art. 50 și 53 c. p., parte civilă fiind Iosef Musceleanu

Regula: «Electa una via»....-- Cazurile de aplicare.

1° Regula; electa una via... 'și are aplicațiunea sa, ori de câte ori, o parte sesisează o instanță și în urmă se adresează la alta.

2° Dacă însă partea lezată s'a adresat mai întâi Tribunalului Comercial și acesta și-a declinat competența, rezervând părței, dreptul de a se adresa la instanța civilă; regula: electa una via... nu se mai aplică. În consecință, partea rămâne în drept a se adresa instanțelor represive pentru pretențiunile sale civile.

S'au ascultat: d-l avocat C. Ștefănescu-Țicu din partea inculpatelor Elena Constantinescu și Zoe Ștefănescu în susținerea incidentului că întru cât d-nu Musceleanu a apucat mai întâi calea civilă prin ac-

¹⁾ Cas. Secț.-Unită 19 Dec. 1891; B. p. 1330.

²⁾ Al. Degré; Dreptul No. 6/1892.

ținea ce a introdus la trib. comercial de Ilfov pentru anularea cambiei de 10000 lei a cărei plată se pretinde de inculpate, nu mai poate pentru același obiect să apuce calea penală conform maximei «*Una via electa*», după care în fond a cerut ca să se ia act că se retrace din instanță;

S'a ascultat din partea părții civile Iosef Musceleanu, d-niș advocați G. Danielopolu și Drăghici în combaterea incidentului, precum și în conclusiunile luate asupra fondului.

S'a ascultat și d-l procuror G. Ionescu în conclusiuni Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de Elena Constantinescu invocând maxima «*una vie electa*»;

Având în vedere că maxima «*una vie electa*» 'și are aplicațiunea sa ori de câte ori o parte sesizează o instanță și în urmă se adresează la alta;

Considerând însă că Iosef Musceleanu în specie și-a îndreptat cererea tribunalului comercial, crezând că dânsul este competente a statua asupra cambiei perdută de dânsul și deținută pe nedrept de Zoe Ștefănescu și Elena Constantinescu;

Având în vedere că instanțele judecătorești, asupra plângerei lui Musceleanu, au decis că rău este îndreptată înaintea tribunalului comercial, rezervând părții dreptul de a se adresa instanței civile;

Considerând însă că prin aceasta nu s'a ridicat dreptul lui Musceleanu de a se adresa instanței penale pentru pretențiunile sale civile;

Considerând ca maxima «*una vie electa*» nu poate fi opusă în mod absolut reclamantului;

Că instanța judecătorească urmează să examineze dacă există același obiect, cauză și persoane, între ambele reclamațiuni și în specie alt ceva se cerea la tribunalul comercial și alt ceva se cere astăzi înaintea tribunalului corecțional; de asemenea alte persoane figurează la instanța comercială și altele figurează astăzi la instanța corecțională;

Considerând că maxima «*una vie electa*» presupune două căi legale reclamantului: calea penală și calea civilă.—Musceleanu făcând o acțiune comercială și tribunalul declarându-se incompetent, totuși dreptul de a-și alege una din căile de mai sus i-a rămas reclamantului și în specie alegându-și calea penală, tribunalul găsește că este competent;

Pentru aceste motive, respinge incidentul ridicat de inculpata Elena Constantinescu;

Tribunalul în fond,

Asupra acțiunii corecționale introdusă direct înaintea acestui tribunal de către Iosef Musceleanu cu petiția înreg. la No. 31913/98 contra d-lor Elena Constantinescu și Zoe Ștefănescu pentru a fi condamnate să restituie una cambie în valoare de 10000 lei cu data 10 Octombrie 1897 semnată de d-sa în ordin deschis și 500 lei daune interese;

Având în vedere susținerile reclamantului și conclusiunile d-lui Procuror;

Având în vedere că din deposițiunile martorilor: M. Dancoviță, Aglaia Nicolau, Al. Neguță Dumitrescu, Const. Riscicopol, Iosef Froimescu, Pascu Finchelstein,

Căpitan Pantele și Ernest Niculescu, judecător de ocol la Pitești, se constată în fapt că Musceleanu în ziua de 9 Octombrie 1897 a cumpărat o poliță în alb de 10000 lei prin martorul Neguță Dumitrescu scriind-o în fața martorului și lăsând ordin în alb, căutând a se împrumuta cu această sumă de la Căpitan Pantele cu condiție însă a fi girată de o rudă a d-sale, d-l Aurelian, iar a doua zi 10 Octombrie se găsea la Pitești pentru a transcrie în registrele acestui tribunal un act de dotă al ficei d-sale și rămâne în Pitești până în seara de 10 Octombrie; a doua zi 11 Octombrie fiind în București perde polița mai sus citată în casa lui Constantinescu Inginer, și după toate publicațiunile și demersurile făcute nu poate să dea de urma poliței până în ziua în care primește o carte poștală de la Iosef Froimescu, care-l anunță de găsirea cambiei, arătând că atât dânsul cât și Leibovici sunt informați că un oare-care Kohn Zaraf voeste să sconteze o poliță a d-sale de 10000 lei cu 50% de la o d-nă măritată și care ține ca faptul să rămâne secret de bărbatul său;

Că asemenea se constată că martorul Pascu Finkelstein a văzut polița în mai multe rânduri, când în mâna Zoei Ștefănescu, când în mâna Elenei Constantinescu și cu toate afirmațiunile Zoei Ștefănescu că polița este a sa, părerea martorului este că Elena Constantinescu în realitate este deținătoarea poliței;

Considerând asemenea că martora Aglaia Nicolau arată în mod detaliat cum Zoe Ștefănescu a mers cu dânsa la d-l jude instructor pe când afacerea se afla la instrucție și-a retras polița mergând apoi amândouă la Elena Constantinescu spre a-i remite polița adăugându-i: «vezi că am scăpat de instrucție», Elena Constantinescu i-a mulțumit, față fiind și un văr Vasile Ion și fiul său și le-a propus că le va da o masă mare când va scăpa cu desăvârșire;

Că asemenea martora Aglaia Nicolau arată că dânsa a asistat la o scenă ce a avut loc la Zoe Ștefănescu acasă, unde dânsa spunea sorei sale Elena că suma de 1000 lei este puțin pentru faptul că dânsa se pune înainte spre a-i înfrunta ori-ce pericol adăugând că discuțiunile au degenerat în urmă într-o ceartă mare;

Considerând că din toate acestea reese în mod cert că Zoe Ștefănescu nu era proprietara cambiei și nici nu a numărat în ziua de 10 Octombrie lui Musceleanu suma de 8400 lei de oare ce se constată că în acea zi Musceleanu se găsea în Pitești;

Că asemenea nu se poate crede că Zoe Ștefănescu a împrumutat pe Musceleanu cu 10000 lei căutând în urmă să sconteze polița pe subț ascuns cu 50%;

Având în vedere și pozițiunea materială a ambelor inculpate care nu au nici o avere văzută pentru a putea împrumuta pe Musceleanu;

Considerând că ast fel fiind reese probe și indicii suficiente pentru tribunal. că ambele inculpate au întrebuințat manopere frauduloase pentru a putea face să treacă de adevărate fapte mincinoase, în scop de a-și însuși parte din averea lui Iosef Musceleanu pe nedrept, și cambia ast-fel deținută de inculpate, fără nici o cauză, urmează a fi restituită;

Considerând că faptele mai sus citate constituie elementele delictului prevăzut de art. art. 332 și 333 c. p.,

În ce privește pe inculpata Elena Constantinescu și 50 și 53 în ce privește pe inculpata Zoe Ștefănescu. Aceste texte de lege s'au citit în ședință publică de d-l Președinte și au următoarea cuprindere :

Art. 332. «Acela care, în vedere de a împărtăși folos, «face să nască o amăgire în paguba averii altuia, sau «făcând să treacă de adevărate fapte mincinoase sau «prefăcând în mincinoase fapte adevărate, ori suprimându-le de tot, este culpabil de înșelăciune.

Art. 333 : «Înșelăciunea, de nu va fi anume pedepsită de lege cu o pedeapsă specială, se va pedepsi în «deobște cu închisoare de la o lună până la un an și «cu amendă de la 26 până la 2000 lei.

Art. 50 al. II : «Vor fi pedepsiți ca complici a unei «fapte calificate crimă sau delict :

Al. II : «Acei, cari cu bună știință, vor fi ajutat sau «vor fi asistat pe autorul sau pe autorii acțiunii, în «faptele cari au pregătit'o sau au înlesnit'o sau în «celea cari au săvârșit'o fără prejudiciul pedepselor «cari sunt prevăzute pentru autori de comploturi sau «de provocățiune în contra siguranței interioare sau «exterioare a statului, chiar în cazul când crima ce «avea în vedere conspirații sau provocatorii, nu se va «fi executat.

Art. 53 : «Aceia cari, cu bună știință vor fi ascuns «în tot sau în parte lucrurile sau banii ce provin din «furt, sau din săvârșirea verii-cării alte crime sau delict, sunt tănuitori iară nu complici. Tănuitori sunt «cei care cu știință, vor cumpăra, vor primi în schimb «sau în dar, vor lua ca să neguțătorească, să desființeze ori să prefacă, ori vor primi drept plată sau zălog lucruri sau bani proveniți din vre-o crimă sau delict.

«Rudele de sus și de jos, bărbatul și muerea, frații și surorile, nu se socotesc tănuitori».

Considerând că tribunalul apreciind constată și admite în favoarea inculpatelor circumstanțe atenuante în baza art. 60 c. p. care prevede diminuarea pedepsei.

Având în vedere și cererea de despăgubiri civile formată de reclamant pe care tribunalul apreciind le găsește exagerate și ca atare le fixează la suma de 200 lei ;

Pentru aceste motive,

De acord în parte cu reprezentantul Ministerului public ;

În numele legii,

Condamnă pe Elena Constantinescu la două sute lei amendă, dovedită culpabilă pentru delictul prevăzut și penal de art. 332 și 333 c. p. comb. cu 60 acelaș cod., iar pe Zoe Ștefănescu la una sută lei amendă, dovedită culpabilă de delictul prevăzut și penat de art. 50 și 53 cod. penal comb. cu 60 acelaș cod ;

Ordonă restituirea cambiei în valoare de 10 mii lei semnată de Iosef Musceleanu și care azi se deține de numitele ;

Obligă pe Elena Constantinescu și Zoe Ștefănescu să plătească lui Iosef Musceleanu suma de două sute lei despăgubiri civile ;

(ss) C. Paraschivescu, A. Procopiu.

p. Grefier I. Georgescu

Observație

Un principiu necontestat, de drept, este următorul :

«Persoana lezată printr'o infracțiune are facultatea de a se adresa înaintea tribunalelor civile, sau înaintea tribunalelor represive ca parte civilă, alături de acțiunea publică. (Art. 8 cod. proc. crim. rom. art. 3 code d'instr. crim. fr.).

«Necontestat iarăși este că o dată alegerea de instanță făcută, partea nu se mai poate dezista de această instanță pentru a reîncepe pe cea-laltă. Regula *Electa una via, non datur recursus ad alteram*, bazată pe art. 2 titlu XVIII din ordonanța de la 1667, nu permite o asemenea «dezistare».

În baza acestor principii, partea care a ales de exemplu calea civilă, nu mai poate reveni spre a lua calea represivă și vice-versa. Și aceasta chiar fără să fie necesară intervenirea vre-unei hotărâri în civil, sau în corecțional. E suficient simpla alegere exprimată prin sesizarea instanței, pentru ca regula : *Electa una via...* să se aplice.

Ce se întâmplă însă, când partea lezată s'a înșelat asupra instanței pe care a ales'o ? În loc să se adreseze la tribunalul competent, a făcut cerere la un alt tribunal. Așa de exemplu : în loc să 'și îndrepteze acțiunea înaintea tribunalului civil, s'a adresat tribunalului comercial sau vice-versa, și acesta 'și-a declinat competența.

În aceste cazuri, se mai aplică regula : *Electa una via...* ?

Onor. Tribunal Sec. III prin hotărârea pe care o reproducem mai sus, decide că nu e loc la aplicarea regulii : *electa una via....* Cu alte cuvinte că declinatoriul de competență, repune pe părți în starea în care se găseau mai înainte de a face alegere.

Nu împărtășim vederile Tribunalului, și iată de ce :

Pentru ca regula ; *electa una via....* să se aplice se cere un singur lucru, și anume : Ca partea lezată să fi ales una din cele două instanțe : instanța civilă sau pe cea represivă.

Or, când se poate zice, că s'a făcut în adevăr această alegere ? De sigur atunci când partea s'a adresat la una din aceste două instanțe, căci atunci se poate vedea intențiunea ei determinată și bine definită de a alege o instanță și a părăsi pe cea-laltă.

Facultatea de alegere, lăsată de legiuitor la aprecierea părții lezate, este între două instanțe: una mai ușoară, cea civilă, având drept rezultat numai interesul privat al părților și alta mai grea, mai oneroasă, cea penală, având drept rezultat pe lângă interesul privat și un interes general.

Când părțile au ales una din aceste instanțe; când Tribunalul a fost angajat, nu se naște oare, un fel de contract judiciar între ele? Evidență că da, și atunci, cum s'ar mai putea pretinde că un asemenea contract se poate desființa numai prin simpla voință a uneia din părți?

Or când se poate judeca existența acestui contract judiciar? Negreșit că în momentul în care el a luat consistență, adică în momentul în care contractul s'a înjghebat. Și care să fie acel moment? Evident că acela în care s'a sesizat instanța; căci numai în acel moment se poate vedea intențiunea bine definită a părții, de a părăsi instanța cea-laltă.

Ce se întâmplă însă? Instanța sesizată, 'și declină competența. Găsește, că acțiunea rău a fost îndreptată înaintea ei, și că partea trebuie să se adreseze unui alt Tribunal.

Ei bine, declinatorul de competență, avut-a vre-o influență asupra intențiunii părților? De sigur nu; căci, ce face tribunalul declinându-și competența de cât ia o măsură de regulare de jurisdicțiune.

Și cum s'ar putea susține că această regulare de jurisdicțiune, poate într-o cât-va schimba, convențiunile intervenite între părți? Prin urmare, instanța o dată părăsită, părăsită rămâne. Măsura tribunalului, nu poate avea nici un efect în această privință.

În adevăr, două sunt elementele ce constituiesc acțiunea persoanei care face alegerea: un element abstract, de domeniul pur al psihologiei «voința de a alege o instanță și a părăsi pe cea-laltă» și un element material, concret, care confirmă pe cel d'întăiu «sesizarea instanței».

Atât cât partea se găsește în prima fază, nimic de zis; ea poate să-și schimbe părerea, să voască alt-fel. Nimeni nu se simte atins prin această schimbare, pentru că nimeni n'a fost angajat printr'însa. O dată însă, ce voința a fost exprimată în mod concret prin sesizarea instanței, alegerea s'a făcut; printr'însa s'a angajat defendorul care a

acceptat instanța; un contract judiciar s'a legat între părți, și voința unilaterală, a uneia din ele nu poate rupe acest contract. Trebuie ca pentru ori-ce convențiune, un nou concurs de voințe.

Acesta fiind momentul când se poate judeca, dacă alegerea s'a făcut sau nu, se mai poate zice oare, că declinatorul de competență, care este posterior alegerii de instanță, a anihilat alegerea? De sigur nu. Căci nu trebuie să confundăm două lucruri: facultatea alegerii de instanță cu declinatoriul de competență. Una este o dispozițiune ce emană de la legiuitor în interesul privat al părților și cel-lalt este o măsură care de și emană tot de la lege, însă e luată în interesul unei mai bune administrațiuni a justiției, care reclamă ca jurisdicțiunile să fie separate între ele. Or, ce raport există între aceste două dispozițiuni, pentru a le confunda, sau pentru a se influența una pe alta? Nici una. Și a decide contrariu, este a recunoaște tribunalelor dreptul de a se substitui părților.

Este adevărat, că una din condițiunile necesarii aplicațiunii regulei *electa una via...*, este ca instanța aleasă să fie în stare de a judeca, pentru că altminterlea, în mod indirect am suprima însăși dreptul la acțiune; dar nu e mai puțin adevărat că ori de câte ori e posibilitate ca dreptul să existe, regula trebuie să se aplice.

Așa de exemplu: prima instanță aleasă este tribunalul represiv; aceasta 'și declină competența iar partea se întoarce înaintea tribunalului civil. Evident că în acest caz, aplicând regula *electa una via...*, am crea o imposibilitate de a se urmări reparațiunea prejudiciului. Prin urmare, am opina pentru neaplicarea regulei.

Nu însă tot ast-fel este, când instanța primă aleasă a fost tribunalul comercial sau civil și și-au declinat competența declarând afacerea de civilă sau comercială; pentru că într'un asemenea caz, nu mai există pericol de pierderea însăși a dreptului. Partea care s'a adresat tribunalului comercial, se poate duce cu succes, când acesta își declină competența, înaintea tribunalului civil și vice-versa. Regula *electa una via...* nu poate avea loc într-o asemenea ipotesă, pentru că o deosebire între instanța comercială și cea civilă nu există din acest punct de vedere. Tribunalul comercial, nu este de cât o excepțiune a tribu-

nalului civil. Și atunci când legiuitorul în art. 8 din codul de procedură penală vorbește de instanță civilă, n'a înțeles cătuși de puțin să facă vre-o deosebire între instanța civilă și cea comercială. Și atât de adevărat este lucrul acesta în cât, nimeni nu poate susține, un singur moment măcar, cum că partea lezată, alegând instanța comercială și aceasta fiind în drept să judece, s'ar putea dezista și reveni la instanța represivă fără să se lovească de regula *electa una via*... pentru simplul motiv că art. 8 din lege nu vorbește de instanța comercială.

Conchidem dar, că de și tribunalul comercial către care s'a adresat mai întâiu reclamantul, în speța judecată de către tribunalul secția III și a declinat competența; totuși instanța aleasă rămânea instanța civilă și prin urmare dreptul de opțiune era stins.

Vom vedea însă ce va decide Curtea, căci părțile au făcut apel, și atunci vom reveni.

I. N. CESARESCU

Doctor în drept de la Facultatea din Paris
ADVOCAT

INFORMAȚIUNI

O parte din biblioteca mult regretatului G. Filiti, fost procuror general al Înaltei Curți de apelație, cumpărându-se la licitație de către d-l Ion S. Codreanu, s'a pus în revânzare. Doritorii d'a cumpăra parte din operele aflate în această bibliotecă se pot prezenta la redacția acestui ziar, splaiul Brâncoveanu Voevod No. 6, unde sunt expuse pentru a le vedea și alege aceia ce ar dori să cumpere.

În afacerea turburărilor antisemite de la Iași, au fost depus studentul Orighen Carp care s'a dovedit că a lovit pe căpitanul Vrabie. Zilele trecute trib. Iași a și confirmat mandatul de depunere ce a fost emis de către d-l jude instructor.

Instrucția continuă cu multă activitate și până în prezent, contrariu sgomotelor răspândite, s'a dovedit că marea parte a studenților Ieșeni este streină de turburările petrecute. Numai 2—3 studenți s'au găsit într-o cat-va vinovați și ei vor fi dați în judecată. Nici un elev din liceu n'a luat parte la turburări.

Alăltăeri s'au supus spre semnare M. S. Regelui de către d-l Ministru de justiție următoarele decrete de mișcare în magistratură:

D. Mateiu Costache, actual judecător de ședință la tribunalul Suceava, se permută în aceeași calitate la tribunalul Roman;

D. George N. Săvulescu, actual judecător sindic la tribunalul Neamțu, se numește judecător de ședință la tribunalul Suceava;

D. C. Ghenca este numit judecător sindic la tribunalul Neamțu;

D. George Dimitrescu, actual judecător al ocolului Câmpina, este numit procuror la tribunalul Teleorman, în locul d-lui At. P. Nițescu;

D. At. P. Nițescu, este numit judecător al ocolului Văleni din jud. Prahova;

D. Const. M. Oprescu, actual judecător al ocolului Văleni, este permutat la ocolul Câmpina, același județ, în locul d-lui G. Dimitrescu;

D. Petre D. Rădulescu, actual judecător al ocolului Troțuș, din jud. Bacău, este permutat în aceeași calitate la Bacău, în locul d-lui Dim. Nicolaș, care trece în postul ocupat de d. Petre D. Rădulescu.

BIBLIOGRAFII

A apărut de sub tipar:

Volumul V. TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

doctor în drept, Avocat

Cuprinzând: Art. 138—28:

Desdaunări și cheltueli: Hotărârile date în lipsă și opozițiuni; Procedurile preparatorie și probatorie în general. Verificarea scriptelor, cercetarea prin martori, experți, cercetări în fața locului, interogator, jurămint, cererea reconvențională, intervențiune, suspensiune, perempțiune și începerea judecăților. Regulare de competență; Trimiterea la un alt tribunal; Recusațiune.

Prețul tot 12 lei

Și se află de vânzare la librăria Leon Alcalay, calea Victoriei, la librăria Stork, Pasagiul Român și la autor str. Planteilor No. 39

S'a pus în lucrare și volumul al 6 lea

DE VÂNZARE

TIPOGRAFIA CODREANU cu toate instalațiunile cum și Ziarul Curierul Judiciar (dreptul de proprietate) sunt de vânzare.

Pentru condițiuni a se adresa la proprietarul lor Ion S. Codreanu, Splaiul Brâncoveanu Voevod No. 6 (În fața Palatului de Justiție).